

Redaktionelt forord: Innovation i landbruget

Dette temanummer af Tidsskrift for Landøkonomi, "Innovation i landbruget", viser eksempler på innovation i det danske landbrug. Innovation i dansk landbrug er et omfattende og komplekst emne, og det er derfor ikke formålet med temanummeret at komme med en fuldt dækkende beskrivelse af alle aspekter af emnet. Det er derimod hensigten at vise et udpluk af de mange og forskellige innovationsprojekter, der arbejdes med. Fokus er især på "anvendt innovation", som kan forventes at have en relativt hurtig implementering og betydning. Mange innovationsprojekter har dog en vis forsknings- og udviklingsdimension, så koblingen til en mulig forskningside kan være vigtig.

Innovation er et bredt begreb. Det er mere end forskning og udvikling (F&U) og omfatter både udvikling og iværksættelse (implementering) af innovation. Innovation kan være "ny for virksomheden, ny på markedet eller ny for verden".

Innovation kan principielt omfatte fire forskellige typer eller former:

- Et nyt produkt (en vare eller serviceydelse): Produktet kan være en forbedring af et bestående produkt, eller det kan være et helt nyt produkt. En forbedring kan vedrøre de tekniske specifikationer i maskiner og udstyr.
- En ny proces (en ny teknologi, metode eller lignende): En eksisterende proces kan blive forbedret, eller en ny proces kan udvikles. Meget innovation i landbruget består af forbedrede processer såsom planteforædling, hvor nye sorter udvikles.
- En ny form for markedsføring: Denne innovationsform omfatter ændringer i reklamation, prissætning, distributionskanal, emballage, målgruppe med mere. Konkrete eksempler kan også være udvikling af mærkevarer eller samarbejde om private labels.
- En ny form for organisering: Denne innovationsform omfatter dels den interne organisering af arbejdsgange i virksomheden, dels eksterne relationer i form af outsourcing, udflytning, nye ejerformer, nye former for internationalisering med mere. I landbruget kan vertikal integration også være en del af den organisatoriske innovation:

Landbruget kan undertiden opnå en konkurrencefordel ved at kontrollere og eventuelt også eje en større del af værdikæden fra jord-til-bord.

Innovation i landbruget er ikke et mål i sig selv. Innovation er et middel – et redskab – til at nå et eller flere overordnede mål. Innovation vil typisk medføre stigende effektivitet, større modstandskraft eller forbedret konkurrenceevne gennem lavere omkostninger, stigende produktion, bedre kvalitet samt afsætning og så videre.

Innovation og innovationsprojekter i landbruget kan have udspring mange steder. Innovation kan opstå og udvikles i innovationsinstitutioner, virksomheder, organisationer med mere bredt inden for dansk landbrug. Innovation kan være inden for planteavl, husdyrbrug, miljø, energi, klima, organisationsudvikling, finansiering, forarbejdning, forædling og virksomhedsudvikling.

Innovation i landbruget vil i mange tilfælde også have en værdikædedimension. Innovationen skal ikke kun gavne et enkelt led i kæden fra jord-til bord, for sammenhængen og den vertikale integration skal sikre, at der udvikles nye produkter eller processer, som markedet efterspørger, og som landmænd og virksomhederne med fordel kan producere.

Der skal lyde en stor tak til alle forfatterne af artiklerne om innovation i det danske landbrug.

Uden for temaet om innovation i dansk landbrug er der i tidsskriftet en artikel med titlen "Forklaringer på udviklingen i fødevarepriserne". Baggrunden for artiklen er, at priserne på landbrugs- og fødevarer er steget markant siden 2020, hvilket har skabt en stor debat om både årsager og konsekvenser. I artiklen redegøres der for en række forklaringer på prisstigningerne. Samtidig belyses også udviklingen i råvare- og detailprisen på udvalgte varer.

God læselyst.

Henning Otte Hansen

Ansvarshavende redaktør

Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet